

PIVO JE DRAŽJE, ŽEJA MANJŠA – Kot ugotavljajo jugoslovanski in slovenski pivovarji, je vsem skupaj lani prvič upadel promet. Tako je bila poraba piva v Sloveniji za 13 odstotkov manjša, v Jugoslaviji pa za 11. Zdi se, da tudi letos poraba piva ne bo kaj bistveno večja, kar nenazadnje kažejo že podatki za letošnji januar, čeprav ta ni med »močnimi« meseci pri potrošnji piva. V prvem letošnjem mesecu so namreč jugoslovanski pivovarji naredili za 20 odstotkov manj piva kot januarja lani.

★ ★ ★

DIPLOMA DA, ZNANJE NE – Na 19 jugoslovanskih univerzah približno 50 odstotkov študentov nikoli ne konča fakultete. Kljub temu je bilo v vsej državi leta 1981 nekaj več kot 23 tisoč doktorjev in magistrstov znanosti, vendar jih je delalo v delovnih organizacijah le 3520. Zanimivo je, da je bilo, denimo, v rudarstvu in industriji manj doktorjev in magistrstov kot v družbenopolitičnih skupnostih, kjer jih je delalo 1605. Prav zaradi tega na Gospodarski zbornici Jugoslavije menijo, da znanje ni dovolj izkoriščeno oziroma da so priznana le spričevala, ne pa tudi znanje. To je pa vse bolj zastarelo, saj je vse manj želja in možnosti za obnavljanje naučenega.

★ ★ ★

DALJŠI PORODNIŠKI DOPUST V SRBIJI – V nekaterih organih in telesih republiške konference SZDL Srbije so podprli predlog, po katerem naj bi porodniški dopust s sedanjih sedmih mesecev podaljšali na devet. Ob tem so menili, da si je treba prizadevati, da bi bile ženske takoj po porodu doma eno leto. Verjetno bo obveljal tudi predlog, da bodo imele pravico do devetmesečnega porodniškega dopusta tudi tiste ženske, ki bodo med uveljavitvijo tega določila že na porodniškem dopustu.

★ ★ ★

MANJŠE IZSELJEVANJE – Izseljevanje s Kosova je že nekaj časa eden izmed večjih političnih in ekonomskih problemov, zato so vendarle razveseljivi podatki, da se izseljevanje počasi ustavlja. Tako se je leta 1982 s Kosova odselilo 6686 Srbov in Črnogorcev, medtem ko je lani odšlo 4381 pripadnikov obeh narodnosti. Lani se je na Kosovo vrnilo približno 600 Srbov in Črnogorcev, kar je, kot so menili na seji predsedstva SAP Kosovo, rezultat večje zavzetosti vseh socialističnih sil v tej pokrajini. Hkrati pa so opozorili, da si morajo povsod prizadevati za še občutnejše zmanjšanja števila tistih, ki nameravajo ali hočejo zapustiti Kosovo.

★ ★ ★

VELIKI NAČRTI PRIDELOVALCEV VIN – Jugoslavija spada med deset največjih evropskih izvoznikov vin. V zadnjem desetletju se je izvoz povečal za pet odstotkov na leto, vendar sedaj ocenjujejo, da se bodo letos težko uveljavili na novih trgih, kajti leta 1982 in 1983 je bila letina zelo bogata. Kljub temu načrtujejo, da bodo letos izvozili za 100 milijonov dolarjev različnih vin. Med najpomembnejšimi kupci jugoslovanskih vin so države EGS, veliko vina pa prodamo tudi v ZDA, NDR, na Češkoslovaško in Japonsko.

★ ★ ★

S SAMOPRISPEVKI DO NOVIH OBJEKTOV – S krajevnimi samoprispevkami so lani v vseh jugoslovanskih republikah in pokrajinah zbrali 29,10 milijarde dinarjev in sicer največ na Hrvaškem. Slovenija spada po samoprispevkih na prebivalca v sam jugoslovanski vrh, vendar je bilo treba zanje »odšteti« lani nekoliko manj kot prejšnja leta. Kot je ugotovila služba družbenega knjigovodstva, so občani lani v Sloveniji plačali v te namene 4,03 milijarde dinarjev.

★ ★ ★

TUJI PREVOZNIKI DELAJO TUDI PRI NAS – Lani so slovenske prometne organizacije ustvarile 230,7 milijona dolarjev deviznega dotoka. Kot je ob tem ugotovila Narodna banka Slovenije, znaša neto devizni priliv 95,9 milijona dolarjev in je predvsem zaradi načina vrednotenja podatkov nekoliko nižji, kot so ga prikazale delovne organizacije. Ko so o delu slovenskih prometnih organizacij govorili na seji republiškega komiteja za promet in zveze, so menili, da rezultati niso spodbudni, saj je iztržek kar za 27 odstotkov manjši od predlanskega. Hkrati so našli tudi nekaj vzrokov za takšen položaj. Vse preveč našega tovora še vedno prepeljejo tudi prevozniki, ki izkoriščajo neenoten nastop naših delovnih organizacij na tem področju, hkrati pa so nekatere delovne organizacije slabše poslovale tudi zaradi »objektivnih« okoliščin. Tako so se morali železničarji zavestno odreči tranzitu, ki prinaša veliko deviz, in dati prednost domačim izvoznim delovnim organizacijam.

★ ★ ★

FEBRUAR JE BIL »SPREJEMLJIV« – Če lahko povsem verjamemo podatkom slovenskega statističnega zavoda, potem je bila rast cen v februarju še kar znosna. Tako so se cene na drobno povečale samo za 0,7 odstotka. Toda kljub temu je bil letošnji februar v primerjavi z lanskim veliko dražji: kar za 57,8 odstotka, medtem ko so bile cene v primerjavi z decembrskimi višje za 4,2 odstotka. Predvsem se je februarja podražil prispevek za uporabo mestnega zemljišča, med tistimi občutnejšimi podražitvami pa so bile tudi podražitve pohištva, usnjenih in tekstilnih izdelkov, šolskih potrebščin itd. Sicer pa je bilo kmetijsko orodje februarja letos v primerjavi z lanskim februarjem dražje kar za 116 odstotkov, avtomobili za 79,2 odstotka itd.

Potrebujemo rezultate, ne le papir

Minilo je šest mesecev, odkar je občinska komisija za pripravo in uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije razposlala svoj program delovnim, samoupravnim ter družbenopolitičnim organizacijam s pozivom, naj se stabilizacijsko obnašajo. Časa je sicer premalo, da bi že govorili o prvih sadovih, vendar pa je Milan Slemnik, predsednik izvršnega sveta občinske skupščine dejal, da je njihov program našel odmev.

»Prejeli smo petnajst pisem, v katerih nam nekatere delovne organizacije zagotavljajo, da so upoštevale naše smernice v svojih načrtih za letošnje leto. To, seveda, še ni rezultat, vendar menim, da je bil naš program marsikje dober smerokaz za letošnje leto. Marsikje so spoznali, da jim brez izvoznika ne bo šlo in seznam izvoznikov se širi,« je povedal predsednik izvršnega sveta naše občinske skupščine.

Na vprašanje, kako lahko občina vpliva na to, da bi tovarne delale več za tuji trg, je odgovoril: »Velikokrat je to odvisno od vodilnih ljudi v delovnih organizacijah, ki jih je treba prepričati, da je izvoz naša nujnost. Dokler lahko prodajo vse na domačem trgu, celo za višje cene kot na tujem, potem je povsem jasno, da se težko odločajo za izvoz. In če se odločijo, je to prelom neke miselnosti, kar je po svoje tudi uspeh. Res je, da postaja izvoz zadnje čase zanimivejši, vendar so le redki tisti, ki na tujem prodajajo dražje kot doma. Takšna sta na primer med drugimi Rog in Vega.«

Stabilizacija pa je, seveda,

predvsem dobro delo, dobra organizacija dela, bolj izkoriščene zmogljivosti, med drugim tudi z več izmenami. Vse to so na primer Pletenina, Angora, Rog že izpolnili.

– Znano je, da je naša družbena režija draga in velika. Kako je kaj s stabilizacijo na tem področju?

»Na družbene dejavnosti žal lahko vplivamo le s tem, da dobijo manj denarja, kar pa je v bistvu prisila. Nekatere dejavnosti so v hudi zagati, ker jim manjka denarja že za osnovno delovanje. Drugje pa so še odprte rezerve.«

– Na koga ste merili pri tem?

»Na samoupravne skupnosti oziroma tiste, ki usklajujejo delovanje sisov in njihovih služb. Na tem področju je bilo vse premalo storjenega. Marsikje bi se dalo zmanjšati administracijo, vendar pa bi se potem spet znašli pri drugem vprašanju, kam s temi delavci. To je trd oreh.«

– Kako je s kovačevim kobilo?

»Ja, tokrat ni bosa. V dveh letih nam je uspelo zmanjšati število zaposlenih za osem odstotkov, kar ni malo in vendar je vse delo opravljeno.«

Stabilizacijski program je seveda dolgoročen in je le smerokaz za v prihodnje. Pravzaprav vsi dobro vemo, kaj bi bilo treba storiti in kako delati, da bi uspevali. Vendar so vmes vse prevečkrat administrativni ukrepi, ki še tako dober načrt lahko postavijo na glavo. Eden takšnih ukrepov je bil na primer zamrzni cen.

»Posebej boleče pa je nagrajevanje delavcev,« je menil Milan Slemnik in pri tem omenil uravnilovko, ki tepe tistega, ki dobro dela in daje potuho slabšim. Na komisiji, ki je zasedala prvega marca, je bilo celo rečeno, da je na tem področju že pravcata zmeda. Komisija dela naprej in je sestavljena iz različnih struktur, tako da lahko gleda na stabilizacijo vsak s svojega zornega kota.

»Naj še enkrat poudarim, da je program le smerokaz, kajti ne gre, da bi se izgubljali v papirjih. Pomembno bo predvsem to, da bomo na koncu leta lahko rekli, pogledate, v delovnih organizacijah so se resnično trudili, saj so več izvozili, boljše delali, dosegli večjo delovno storilnost,« je še dodal Milan Slemnik z željo, naj bi se tudi vse druge dejavnosti varčno ponasale in čim bolj racionalno delale.

ALBINA ADAMIČ

Zahvala iz pobratene občine

V Dogovorih smo že poročali, da je občinska konferenca SZDL Ljubljana Center poslala ob slovenskem kulturnem prazniku v pobrateno občino Bijelo Polje več kompletov Prešernovih poezij. Knjige naj bi podarili učencem enega od razredov osnovne šole »M. Dobrašinovič«, ki se kot obvezen predmet učijo slovenščino.

Te dni je prišlo iz omenjene šole pismo, v katerem se najpristrčneje zahvaljujejo za pozornost in za darilo. »To bo še ena spodbuda našim učencem,« je rečeno v pismu, »da bodo spoznali slovenski jezik do najmanjših podrobnosti in da bodo spoznali njegove najgloblje misli.«

V pismu je tudi izraženo prepričanje, da se bodo učenci te šole kmalu srečali z učenci gimnazije »Vide Janžič« na Poljanah, s katero že zdaj tesno sodelujejo.

(AV)

Opremotehna na razpotju

Delovna organizacija Opremotehna je lansko prvo polletje zaključila na meji rentabilnosti. Delovna skupina pri izvršnem svetu SO Ljubljana Center si je nekoliko pobliže ogledala razmere v tej organizaciji in ugotovila marsikaj.

Iz zapisnika službe družbenega knjigovodstva je razvidno, da so blago v letu 1982 nabavljali pretežno z menicami brez kritja. Neurejene imajo skladiščne in blagovne evidence in vprašljiva je dejanska vrednost zalog. V tej delovni organizaciji opravljajo tudi neregistrirano prodajo blaga na drobno iz skladišča na debelo.

Ob takšnem načinu dela, ko delovna organizacija posluje na meji rentabilnosti, je verjetno edina rešitev, da se poveže s katerim od večjih oz-

dov in dobi trden program dela. V Opremotehni to sicer že poskušajo, vendar rezultatov še ni.

Izvršni svet SO Ljubljana Center je po razpravi o tej delovni organizaciji s 73 zaposlenimi zadolžil Komite za družbeno planiranje in gospodarstvo, da temeljito analizira zaključni račun Opremotehne za leto 1983 ter njihov načrt za letošnje leto. Na podlagi teh podatkov (poleg zaključnega računa je izjemno pomemben tudi plan za leto 1984, zato mora komite oceniti, ali je realen) bo komite pripravil predlog ukrepov. Morda bo celo predlagal najprej izvršnemu svetu, nato pa skupščini občine Center ukrep družbenega varstva.

Komunalna skupnost naše občine in mestni potniški promet sta postavila na osemih mestih, kjer ustavljajo mestni avtobusi, nadstreške nad avtobusnimi postajališči. Postavitve teh tako zelenih objektov financirajo še iz lanskega programa komunalne skupnosti. Nočnice s streho izdelujejo v delovni organizaciji Novolet TOZD Sigmat Breznica, stanejo pa okrog 200 tisoč dinarjev; (znaten del stroškov predstavlja tudi temelj). To opravilo delavci Komunalnega podjetja Ljubljana TOZD Komunalna gradnja. Na sliki: tudi Aškerčeva bo dobila pokrito postajališče mestnega potniškega prometa. (Foto: S. J.)

